

[Karlskov Jensen.]

stigning hos kvinder i alderen over 38 år på 73 pct. i de forløbne to år. Der er naturligvis stærkt delte meninger med hensyn til, hvor stor en stigning i det samlede antal aborter der kan ventes, efter at lovforslaget gennemføres. Justitsministeren går let hen over det i bemærkningerne til lovforslaget ved at sige, at der ikke kan skønnes med rimelig nøjagtighed.

I USA indførte en del stater 1. juli 1970 fri abort; i staten New York, som har ca. 8 mill. indbyggere, kom antallet af legale aborter allerede det første år op på 60.000 fra selve staten foruden de mange tilreisende fra andre stater, og det til trods for at patienterne i første omgang derovre skal betale fra 150 til 700 dollars for indgreb og klinikophold. Det svarer omregnet på det danske befolkningstal til ca. 37.000 i Danmark.

Nu er det muligt, at kendskab til brugen af prævention er mere udbredt i Danmark, men erfaringer fra en lang række andre lande peger dog i samme retning, altså i retning af en stor stigning.

Professor, overlæge K. Christoffersen, Odense, der er professor i kvindesygdomme og fødselshjælp, anslår, at der kan ventes en stigning fra de nuværende ca. 11.500 til omkring 25.000-30.000 om året, når forslaget er gennemført. Professoren anfører tillige, at hospitalskapaciteten, hvad alle jo ved, i forvejen er for lille, således at fri abort vil komme til at betyde, at syge kvinder, som i forvejen kommer ud for ventetid, må forvente en betydeligt forøget ventetid, før de kan opnå hospitalsbehandling, fordi deres medsøstre skal have foretaget abort og derfor beslaglægger hospital og læger.

Endnu et forhold vil jeg gerne fremdrage. Kvinden skal træffe beslutning om svangerskabsafbrydelse på et tidspunkt, hvor en vis depression er almindelig; der er kun kort tid til overvejelse, når 12 ugers fristen skal overholdes, og det fører naturligvis med sig, at ikke helt få senere fortryder. Da 10-12 pct. af alle kvinder kun bliver gravide én gang, kan en foretaget abort i forbindelse med førstegraviditet for nogle betyde, at de forbliver barnløse senere. En norsk undersøgelse viser 3-4 pct. sterile efter legal abort. En tjeckoslovakisk undersøgelse — der bliver i Tjeckoslovakiet foretaget 100.000 legale

aborter om året — viser, at der er komplikationer ved 20-30 pct., naturligvis er de ikke alle lige alvorlige, og jeg ved vel, at man ikke uden videre kan overføre tallene til danske forhold, og at der nok vil være færre her i landet, men alligevel siger det noget.

Tilhængerne af lovforslaget siger altså efter min mening ikke hele sandheden, når det undertiden fremstilles, som om det bare var et spørgsmål om et par dage på hospitalet; der følger menneskelige tragedier i kølvandet i adskillige tilfælde.

Efter forslaget kan overlægerne fortsat anmode om at blive fritaget for at medvirke, og kvinden skal i så fald henvises til et andet sygehus. Jeg vil gerne rejse spørgsmålet, om sygeplejerskerne ikke bør have samme ret. Adskillige sygeplejersker kommer i samvittighedskonflikt, når de skal medvirke ved svangerskabsafbrydelse mod deres indstilling. Vi mener, at de i denne henseende bør ligestilles med lægerne, og vil gerne spørge justitsministeren om hans syn på dette spørgsmål.

Principielt skal forældre eller værge give tilladelse, når kvinden er under 18 år, men i visse tilfælde kan man undlade at indhente denne tilladelse efter regeringsforslaget, ja, endda foretage indgrebet, selv om der er nægtet tilladelse. Det forhold vil jeg også gerne have nærmere besked om under udvalgsarbejdet, medmindre justitsministeren allerede her ved første behandling kan give svar på, hvilke tilfælde der er tænkt på.

Kvinden får efter forslaget mulighed for at få oplysning om, hvilke støtteforanstaltninger der er til rådighed for hende, hvis hun gennemfører svangerskabet. Efter min opfattelse burde disse oplysninger gives obligatorisk, sådan som SF-forslaget indeholder bestemmelse om det. Har ministeren gjort sig tanker om, hvordan man vil forholde sig over for kvinder, der henvender sig gentagne gange? Det rejser jo også et problem.

Uanset at et flertal måske gennemfører regeringens lovforslag, må det være en opgave at medvirke til nedbringelse af antallet af aborter, og jeg er tilfreds med, at ministeren i denne forbindelse påtænker en liberalisering af sterilisationsloven. Jeg har set, at lovforslag herom lige er fremsat.

Kendskabet til benyttelsen af antikoncep-